

**LBRIS**

We know  
books

**George Orwell**

# **Ferma animalelor**

Editura Bookshop Publishing House  
București, 2026

scena aceasta, animalelor de afară li se păru că se petrecea un lucru straniu. Ce se modificase oare pe chipurile porcilor? Ochii tulburi ai lui Clover se mutau de la o față la alta. Unii dintre ei aveau cinci bărbii, unii aveau patru, unii aveau trei. Dar ce era acel lucru care părea să se topească și să se schimbe?

Apoi, când se sfârșiră aplauzele, grupul luă cărțile și continuă jocul întrerupt, iar animalele se strecurară tăcute de acolo.

Dar nu se îndepărtaseră nici douăzeci de metri când se opriră brusc. O izbucnire de voci venea dinspre casă. Toate se repeziră înapoi și se uitară pe fereastră. Da, avea loc o ceartă violentă. Se auzeau strigăte, lovituri în masă, priviri ascuțite și bănuitoare, dezmințiri furioase. Sursa tulburărilor părea să fie faptul că Napoleon și domnul Pilkington jucaseră fiecare câte un as de pică în același timp.

Douăsprezece voci urlau furioase și toate erau la fel. Ce se petrecuse cu fețele porcilor nu mai era de-acum o dilemă. Ființele de afară priviră de la porc la om și de la om la porc și din nou de la porc la om: deja era imposibil să mai spui care era care.

SFÂRȘIT

## Cuprins

|                     |    |
|---------------------|----|
| Capitolul I.....    | 3  |
| Capitolul II.....   | 11 |
| Capitolul III.....  | 19 |
| Capitolul IV .....  | 26 |
| Capitolul V.....    | 32 |
| Capitolul VI .....  | 42 |
| Capitolul VII.....  | 51 |
| Capitolul VIII..... | 62 |
| Capitolul IX.....   | 74 |
| Capitolul X.....    | 85 |

Autor: George Orwell  
Titlu: Ferma animalelor  
Editura: Bookshop Publishing House  
Ediție completă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ORWELL, GEORGE

Ferma animalelor / George Orwell. - București : BookShop  
Publishing House, 2026  
ISBN 978-630-95437-4-5

821.111

ISBN: 978-630-95437-4-5

Pentru comenzi online: [www.books-shop.ro](http://www.books-shop.ro)

© 2026 [Bookshop Publishing House]

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin Editurii  
Bookshop Publishing House.

## Capitolul I

Domnul Jones, proprietarul fermei „Conacul”, încuie cotețele de găini pentru noapte, dar, cum băuse peste măsură de mult, uită să astupe și deschizăturile pentru ciugulit. Cu cercul de lumină al felinarului jucând dintr-o parte în alta, el traversă curtea împleticindu-se, își azvârli cizmele din picioare la ușa din spate, își turnă un ultim pahar de bere din butoiul din cămară, apoi urcă scările spre dormitor, unde doamna Jones și începuse să sforăie.

Imediat după ce lumina din dormitor se stinse, un freamăt și o agitație se făcură simțite prin toate colțurile fermei. În timpul zilei, circulase zvonul că bătrânul Senior, porcul Middle White, premiat, avusese un vis ciudat în noaptea dinainte și că voia să-l comunice și celorlalte animale. Căzuseră de acord să se întâlnească toate în hambarul cel mare, îndată ce domnul Jones se retrăgea la o distanță sigură. Bătrânul Senior – întotdeauna era numit astfel, deși la expoziție fusese prezentat sub numele de Frumosul din Willingdon – impunea atâta respect la fermă, încât fiecare era oricând gata să-și sacrifice o oră de somn pentru a auzi ce avea el de spus.

La un capăt al hambarului cel mare, pe un fel de platformă înălțată, Seniorul stătea deja instalat pe culcușul său de paie, sub un felinar agățat de o bârnă. Avea doisprezece ani și, în ultima vreme, crescuse cam prea lăbărtat, dar era încă un porc cu aspect maiestuos, arăta înțelept și binevoitor, cu toate că niciodată nu i se tăiaseră colții.

Nu după mult timp, începură să sosească și celelalte animale, fiecare făcându-se comod după obiceiul său. Primii veniră cei trei câini, Bluebell, Jessie și Pincher, apoi

porcii care se așezară pe paie din fața platformei. Găinile se cocoțară pe pervazurile ferestrelor, porumbeii se suiră, bățând din aripi, pe căpriorii acoperișului, iar oile și vacile se așezară în spatele porcilor și începură să rumege. Boxer și Clover, cei doi cai de tracțiune, intrară împreună, mergând foarte încet și atent, cu copitele lor mari și păroase, de teamă să nu calce vreun animal ascuns în paie. Clover era o iapă corpulentă cu aspect matern, între două vârste, care nu-și recăpătase deloc silueta după cel de-al patrulea mânz. Boxer era un animal enorm, înalt de peste un metru optzeci și mai puternic decât oricare doi cai normali luați la un loc; o dungă albă care-l mergea de-a lungul capului până la nas îi dădea un aer destul de stupid și, de fapt, el nici nu era grozav de inteligent, dar toată lumea îl respecta pentru tăria lui de caracter și formidabila putere de muncă. După ce veni Muriel, capra cea albă, și Benjamin, măgarul. Benjamin era cel mai bătrân animal de la fermă și cel mai puțin sociabil. Vorbea rar, iar când vorbea, o făcea, de obicei, ca să lanseze câte o remarcă plină de cinism – spunea, de exemplu, că Dumnezeu îi dăduse coadă ca să alunge muștele, dar că ei ar fi preferat să nu aibă nici coadă, nici muște. Numai el, dintre toate animalele de la fermă, nu râdea niciodată. Dacă era întrebat de ce, spunea că nu vede nimic de râs. Cu toate acestea, fără s-o recunoască deschis, era legat de Boxer; și unul și celălalt își petreceau duminicile, de obicei, pe mica pășune din spatele livezii, păscând umăr la umăr, dar fără să vorbească.

Cei doi cai tocmai se așezaseră când un cârd de rățuște, rătăcite de mama lor, intrară în șir în hambar, măcâind în șoaptă și plimbându-se dintr-o parte în alta în căutarea unui loc unde să nu fie călcate în picioare: Clover făcu un fel de zid în jurul lor cu piciorul ei din față, iar rățuște-le, ghemuindu-se la pământ în spatele piciorului ei, adormiră imediat. În ultimul moment, intră și Mollie, iapa cea albă, proastă dar drăguță, care trăgea cabrioleta domnului Jones, cu un mers afectat elegant, molfăind o bucată de

zahăr. Ea își alese un loc în față și începu să-și vânture coama albă, sperând să atragă atenția celorlalți către panglicile roșii cu care o avea împletită. Ultima sosi pisica, privind în jur, ca de obicei, după locul cel mai călduros și până la sfârșit se înghesui între Boxer și Clover; aici se porni pe tors, mulțumită, de-a lungul întregului discurs al Seniorului, fără să asculte nici măcar o singură vorbă.

Toate animalele erau acum prezente, în afară de Moise, corbul domesticit, care dormea pe o prăjină, în umbra porții din spate a hambarului. Când Seniorul văzu că toate se făcuseră comode și așteptau cu atenția cuvenită, își dresе glasul și începu să vorbească:

— Tovarăși, ați auzit deja despre visul ciudat pe care l-am avut azi-noapte. Dar am să vorbesc despre vis mai târziu. Am altceva de spus la început. Nu cred, tovarăși, că mai am multe zile de trăit printre voi și, înainte de a muri, socotesc de datoria mea să vă împărtășesc înțelepciunea pe care am acumulat-o până acum. Am avut o viață lungă, am avut mult timp de gândire pe când stăteam singur în cocina mea și cred că pot spune că am înțeles natura vieții pe acest pământ mai bine ca oricare alt animal din ziua de azi. Acestea sunt lucrurile despre care vreau să vă vorbesc. Deci, tovarăși, care este natura acestei vieți a noastre? Să privim lucrurile în față: viețile noastre sunt mizere, pline de trudă și scurte. Ne naștem, primim exact atâta hrană cât să nu murim, iar aceia dintre noi care sunt capabili s-o facă, sunt obligați să muncească până la ultima fărâamă de energie; și, în clipa când foloasele pe care le aducem se sfârșesc, suntem măcelăriți cu o cruzime înfiorătoare. Niciun animal din Anglia nu cunoaște ce sunt acelea fericirea sau tihna, după ce împlinește vârsta de un an. Niciun animal din Anglia nu este liber. Viața unui animal înseamnă mizerie și sclavie: iată adevărul curat.

Dar oare, asta ține, pur și simplu, de natura lucrurilor? Se petrece, oare, acest lucru pentru că țara asta a noastră este atât de săracă, încât nu se poate asigura o viață decentă

celor care trăiesc în ea? Nu, tovarăși, de o mie de ori nu! Pământul Angliei este fertil, clima ei este bună, ea e capabilă să ofere hrană din abundență unui număr de animale enorm față de cele care o locuiesc astăzi. Numai ferma asta a noastră ar putea întreține o duzină de cai, douăzeci de vaci, sute de oi – toate trăind într-un confort și o demnitate care astăzi sunt aproape de neimaginat. Pentru ce, atunci, continuăm să trăim în aceste condiții de mizerie? Pentru că aproape întregul produs al muncii noastre ne este furat de ființele omenești. Iată, tovarăși, răspunsul la toate problemele noastre. El se rezumă la un singur cuvânt: OMUL! Omul este singurul nostru dușman adevărat. Scoateți Omul din scenă și cauza fundamentală a foametei și a muncii excesive este abolită pentru totdeauna.

Omul este singura ființă care consumă fără să producă. El nu dă lapte, nu face ouă, e prea slab ca să tragă plugul, nu poate fugi destul de repede ca să prindă iepuri. Cu toate astea, el e stăpân peste toate animalele. El le pune la muncă și le dă înapoi abia cât le este necesar ca să nu moară de foame; restul păstrează pentru el. Munca noastră este cea care lucrează pământul, balega noastră este cea care-l fertilizează și, totuși, care dintre noi posedă mai mult decât propria-i piele? Voi, vacilor pe care vă văd în fața mea, câte mii de litri de lapte ați dat anul trecut? Și ce s-a-ntâmplat cu laptele acela care ar fi trebuit să hrănească vițelii voștri ca să crească puternici? Până la ultimul strop s-a scurs pe gătlejurile dușmanilor noștri. Iar voi, găinilor, câte ouă ați făcut anul acesta și câte din aceste ouă au ajuns să dea pui? Toate celelalte au ajuns la piață ca să aducă bani lui Jones și oamenilor lui. Și tu, Clover, unde sunt cei patru mânji pe care i-ai născut și care ar fi trebuit să-ți fie sprijin și bucurie la bătrânețe? Fiecare a fost vândut când a împlinit un an – pe niciunul n-ai să-l mai vezi vreodată. Ca răsplată pentru cele patru nașteri și pentru toată munca ta pe câmp, ce ai altceva, afară de rații și de un loc în grajd?

Și nici măcar viețile de mizerie pe care le ducem nu ni se permite să le trăim până la soroacele lor naturale. În ceea ce mă privește, nu mă plâng, pentru că fac parte dintre cei norocoși. Am doisprezece ani și am avut peste patru sute de copii. Aceasta este viața naturală a unui porc. Dar nici un animal nu scapă de cruzimea cuțitului până la urmă. Voi, porcii cei tineri îngrășați pentru tăiere, pe care vă văd stând în fața mea, toți o să vă sfârșiți viețile urlând, pe butuc, în mai puțin de un an. La această oroare toți suntem siliți să ajungem – vaci, porci, găini, oi, toată lumea. Nici măcar caii sau câinii nu au o soartă mai bună. Pe tine, Boxer, chiar în ziua când mușchii ăia tari ai tăi or să-și piardă puterea, Jones o să te vândă tăietorului de cai, care o să-ți taie beregata și o să te fiarbă pentru câinii de vânătoare. Iar câinilor, când îmbătrânesc și le cad dinții, Jones le leagă câte o cărămidă de gât și îi îneacă în iaz.

Și atunci, tovarăși, nu e la fel de limpede ca lumina zilei că tot răul acestei vieți a noastre izvorăște din tirania ființelor omenești? Numai dacă scăpăm de Om, numai atunci produsul muncii noastre o să ne aparțină. Aproape peste noapte putem deveni bogați și liberi. Și atunci, ce trebuie să facem? Ce? Să muncim zi și noapte, trup și suflet, pentru răsturnarea rasei omenești! Iată mesajul meu către voi, tovarăși: REVOLUȚIE! Nu știu când o să vină această revoluție, poate într-o săptămână, poate într-o sută de ani, dar știu, la fel de sigur cum văd paiele astea sub picioarele mele, că, mai devreme sau mai târziu, se va face dreptate. Fixați-vă acest lucru în minti, tovarăși, în puținul care v-a mai rămas de trăit! Și, mai mult decât orice, transmiteți acest mesaj al meu celor ce vor veni după voi, așa încât generațiile viitoare să ducă mai departe lupta, până la victorie.

Și nu uitați, tovarăși, că hotărârea nu trebuie să vă părească niciodată. Nici un argument să nu vă rățăască. Nu ascultați niciodată când o să vi se spună că omul și animalele au interese comune și că prosperitatea unuia înseamnă prosperitatea celorlalte. Toate astea sunt minciuni.

Omul nu servește niciodată interesele vreunei alte creaturi, în afară de el însuși. Iar între noi, animalele, să fie o unitate perfectă, o tovarășie perfectă în luptă. Toți oamenii sunt dușmani. Toate animalele sunt tovarăși!

În acel moment izbucni o gălăgie cumplită. În timp ce Seniorul vorbea, patru șobolani mari se târăseră afară din găurile lor și stăteau pe etichetele din spate, ascultându-l. Câinii îi zăriră dintr-o ochire și doar printr-un salt fulgerător înspre găuri izbutiră șobolanii să scape cu viață. Seniorul își înalță copita pentru a face liniște:

— Tovarăși, zise el, iată o problemă care trebuie rezolvată. Animalele sălbatice, cum ar fi șobolanii și iepurii de câmp – sunt ele prietenii ori dușmanii noștri? Să supunem la vot. Pun în fața adunării această întrebare: sunt șobolanii tovarăși?

Votul hotărî imediat, cu o majoritate covârșitoare, că șobolanii erau tovarăși. Numai patru dintre animale se împotriviră, cei trei câini plus pisica, descoperită, însă, mai târziu, că votase și pro și contra. Seniorul continuă:

— Mai am puține lucruri de spus. Repet: nu vă uitați niciodată datoria de dușmănie față de Om și toate cele legate de el. Oricine merge pe patru picioare, sau are aripi, este prieten. Oricine merge pe două picioare este dușman. Și țineți minte și faptul că, luptând împotriva Omului, nu trebuie să ajungem să semănăm cu el. Chiar după ce l-ați învins, nu-i adoptați viciile. Niciun animal nu trebuie să trăiască vreodată într-o casă, sau să doarmă într-un pat, sau să poarte haine, sau să bea alcool, sau să fumeze tutun, sau să se atingă de bani, sau să se angajeze în comerț. Toate obiceiurile Omului sunt rele. Și, mai mult decât orice altceva, nici un animal nu trebuie vreodată să fie stăpân peste alte ființe ca și el. Slabe ori puternice, inteligente ori simple, noi, animalele, suntem frați. Nici un animal nu trebuie vreodată să ucidă vreun alt animal. Toate animalele sunt egale.

Și acum, tovarăși, o să vă vorbesc despre visul meu de azi-noapte. Nu vi-l pot descrie: era un vis despre cum o să

arate Pământul după dispariția Omului. Dar el mi-a readus în minte un lucru pe care-l uitasem demult. Acum mulți ani, pe vremea când încă mai eram godac, mama mea și celelalte scroafe cântau un cântec vechi din care cunoșteau doar melodia și primele trei cuvinte. Eu am învățat această melodie în copilăria mea, dar de multă vreme, mi-a zburat din minte. Azi-noapte, totuși, mi-am reamintit-o în vis. Și, ce-l mai important, mi-au revenit în minte și cuvintele – cuvinte pe care, sunt sigur, le cântau animalele de demult și au fost uitate timp de generații. O să vă cânt acel cântec, tovarăși, chiar acum. Eu sunt bătrân și vocea îmi este răgușită, dar, după ce o să vă nvăț melodia, voi o să-l puteți cânta mai bine singuri. Se numește Animale din Anglia.

Bătrânul Senior își dresă glasul și începu să cânte. Așa cum spusese, vocea îi era răgușită, dar cânta destul de bine și era o melodie mișcătoare, ceva între Clementine și La Cucuracha. Cuvintele erau acestea:

„Animale din Anglia și Scoția,  
Din toate țările, de sub mulți sori,  
Eu vă vorbesc și mare mi-e emoția,  
Despre anii de aur viitori.

Mai devreme-ori mai târziu, în ceasul sfânt,  
Când Omul-Tiran fi-va răsturnat,  
În acea zi al Angliei mănos pământ  
De animale doar va fi călcat.

Belciugele atunci vor cădea în zeci,  
Nimeni ș-a-n spate nu-și va mai propti,  
Zăbale, pinteni vor rugini pe veci,  
Biciuri crunte nicicând vor mai plesni.

Comori ce nu intră-n a minții sferă,  
Grâu și orz, fân, ovăz, noi vom stăpâni,  
Trifoi, fasole, sfeclă furajeră,  
Fi-vor ale noastre-n acea zi.

Câmpurile Angliei vor luci-n senin,  
Apele ei vor fi mai curate și vânturile vor adia mai lin,  
În ziua când fi-va libertate.  
Noi trebuie să muncim pentru-acea zi.

Toți-un trup, vaci, cai, gâște și curcani,  
Chiar de murim înainte de-a o ști,  
Pentru-a fi liberi să trudim mulți ani.

Animale din Anglia și Scoția,  
Din toate țările, de sub mulți sori,  
Eu vă vorbesc și mare mi-e emoția,  
Despre anii de aur viitori”.

Cântatul acestui imn lăsă toate animalele pradă celei mai sălbatiche dintre exaltări. Aproape înainte ca Seniorul să fi ajuns la sfârșit, celelalte animale începuseră să-l cânte singure. Chiar și cele mai proaste dintre ele prinseseră deja melodia și o parte din cuvinte; cât despre cei inteligenți, cum erau porcii și câinii, aceștia învățaseră cântecul pe dinafară din primele minute. Iar apoi, după o serie de încercări preliminare, întreaga fermă izbucni cu Animale din Anglia, la un unison impresionant. Vacile îl mugeau, câinii îl schelălăiau, oile îl behăiau, caii îl nechezau, rațele îl măcăiau. Erau atât de încântate de acest cântec, încât îl interpretară de la început până la sfârșit de cinci ori la rând și ar fi continuat probabil să-l cânte toată noaptea, dacă n-ar fi fost întrerupte.

Din nefericire, izbucnirea îl trezise pe domnul Jones care sărise jos din pat, convins că intrase o vulpe în curte. Luase pușca, sprijinită mereu de perete într-un colț al dormitorului și slobozise o încărcătură de alică calibrul 6 în întuneric. Alicile se înfipseseră în peretele hambarului, așa încât ședința fu ridicată brusc. Toată lumea se repezi spre locurile de dormit. Păsările săriră sus, pe grinzile lor, animalele se culcară jos, pe paie și întreaga fermă adormi într-o clipă.

## Capitolul II

Trei nopți mai târziu, bătrânul Senior muri liniștit în somn. Trupul lui fu înmormântat la poarta livezii.

Aceste lucruri se întâmplau la începutul lui martie. De-a lungul următoarelor trei luni se desfășură o intensă activitate secretă. Discursul Seniorului dăduse animalelor mai inteligente de la fermă o viziune complet nouă asupra vieții. Nu știau când avea să se petreacă Revoluția prezisă de Senior, nu aveau niciun motiv să creadă că avea să fie în timpul vieților lor, dar vedeau limpede că era de datoria lor să o pregătească. Munca de a-l educa și organiza pe ceilalți căzu, firește, în seama porcilor, recunoscuți în general ca fiind cele mai inteligente animale. Printre porci se distingeau doi masculi tineri, care se numeau Snowball și Napoleon și pe care domnul Jones îi îngrășa pentru a-l vinde. Napoleon era un mascul din rasa Berkshire, mare și cu un aspect destul de feroce, singurul Berkshire de la fermă, nu foarte vorbăreț, dar având reputația de a ști să-și impună voința. Snowball era un porc mai sprinten decât Napoleon, mai iute la vorbă și mai inventiv, dar nu era considerat a avea aceeași profunzime de caracter. Toți ceilalți porci masculi de la fermă erau crescuți pentru tăiere. Cel mai cunoscut printre aceștia era un porc mic și gras, care se numea Squealer [Guițătorul], cu fălci foarte rotunde, ochi scăpărători, mișcări iuți și o voce foarte ascutită. Era un vorbitor strălucit și, când discuta în contradictoriu vreo problemă, avea un fel de a sări dintr-o parte într-alta și de a-și scutura coada, care era, nu se știe de ce, foarte convingător. Ceilalți spuneau despre Squealer că poate face din negru alb.

Aceștia trei elaboraseră, pornind de la învățăturile bătrânului Senior, un întreg sistem de gândire pe care îl numiseră Animalism. Mai multe nopți pe săptămână, după ce domnul Jones se culca, cei trei organizau întruniri secrete în hambar și le expuneau celorlalte animale principiile Animalismului. La început, se lovira de o teribilă prostie și apatie. Unele animale vorbeau despre datoria de a fi loiale domnului Jones, pe care-l numeau „Stăpânul”, sau făceau remarci elementare:

— Domnul Jones ne hrănește. Dacă dispare el, noi o să murim de foame.

Altele puneau întrebări de genul:

— De ce să ne pese nouă ce-o să se întâmple după ce murim?

Sau:

— Dacă Revoluția asta o să aibă loc oricum, ce contează dacă noi o pregătim sau nu?

Așa încât, porcii aveau mari greutăți în a le face să înțeleagă că toate acestea erau contrare spiritului Animalismului. Cele mai idioate întrebări le puneau Mollie, iapa cea albă. Prima întrebare pe care i-o pusese lui Snowball fusese:

— O să mai existe zahăr după Revoluție?

— Nu, îi răspunsese Snowball ferm. Nu avem la această fermă posibilitatea de a face zahăr. Dar, de fapt, nici n-o să ai nevoie de zahăr. O să ai ovăz și fân cât o să vrei.

— Și o să mi se mai dea voie să port panglici în coamă? Întrebase Mollie.

— Tovarășă, îi spusese Snowball, aceste panglici de care te simți atât de legată sunt însemnele sclaviei. Nu poți înțelege că libertatea valorează mai mult decât niște panglici?

Mollie se arătase de acord, dar nu păruse prea convinsă.

Porcii aveau, însă și mai multe greutăți în lupta de a contracara minciunile răspândite de Moise, corbul domestic. Moise, care era mai mult decât alții favoritul domnului Jones, era și spion și informator, dar și un orator inteligent. El susținea că știa de existența unei țări misterioase,

numită Muntele de Zahăr Candel, unde mergeau toate animalele după moarte. Era așezată undeva sus, în ceruri, imediat în spatele norilor, spunea Moise. Pe Muntele de Zahăr Candel era duminică șapte zile pe săptămână, trifoiul înflorea tot anul, iar zahărul cubic și turta din sămânță de în creșteau în tufișuri. Animalele îl dușmăneau pe Moise pentru că era informator și nu muncea, dar unele credeau în Muntele de Zahăr Candel, iar porcii trebuiau să argumenteze din greu pentru a le convinge că nu exista un asemenea loc.

Cei mai credincioși discipoli ai porcilor erau cei doi cai de tracțiune, Boxer și Clover. Și unul și celălalt aveau mari dificultăți în a gândi singuri, dar, o dată ce îi acceptaseră pe porci drept învățători, îmbrățișară tot ce li se spunea, răspândind învățătura către celelalte animale prin argumente simple. Niciodată nu absentau de la întrunirile secrete din hambar și tot ei conduceau corul când se cânta *Animale din Anglia*, la sfârșitul fiecărei întruniri.

Însă, după cum se dovedi, Revoluția fu înfăptuită mult mai devreme și mult mai simplu decât se așteptase oricine. În anii anteriori, domnul Jones, deși un stăpân sever, fusese un fermier priceput; cu trecerea vremii, intrase, însă, într-o perioadă proastă. Devenise foarte deprimat după ce pierduse bani într-o acțiune judiciară și se apucase de băut mai mult decât era sănătos pentru el. Uneori, zile întregi la rând stătea tolănit în fotoliul său Windsor din bucătărie și citea ziarele, bea, iar din când în când îl hrănea pe Moise cu coji de pâine muiate în bere. Oamenii lui erau leneși și necinstiți, câmpurile erau pline de buruieni, clădirile aveau nevoie de reparații la acoperișuri, gardurile vii erau neglijate, iar animalele prost hrănite.

Sosi și luna iunie și fânul era aproape gata de cosit, în ajunul Sfântului Ioan, care era într-o sâmbătă, domnul Jones se duse la Willingdon și se îmbătă la „Leul Roșu” atât de tare, încât nu se întoarse decât duminică la prânz. Oamenii mulseseră vacile dis-de-dimineată și apoi plecaseră să

vâneze iepuri de câmp, fără să se mai ostenească să le dea animalelor de mâncare. Când ajunsese. Înapoi acasă, domnul Jones se duse să se culce pe canapeaua din salon, cu ziarul „News of the World” pe față, așa încât, la căderea serii, animalele tot nemâncate erau. Până la urmă, nu mai putură suporta. Una dintre vaci sparse ușa de la magazia cu provizii, împingând-o cu coarnele și toate animalele începură să se servească singure din rezerve. Tocmai atunci se trezi și domnul Jones. În clipa următoare, el și oamenii lui erau în magazie, cu biciuri în mâini, șfichiindu în dreapta și în stânga. Acest lucru animalele înfometate îl găsiră de nesuportat. Toate într-o înțelegere, deși nimic de acest fel nu fusese plănuț dinainte, se aruncară asupra celor ce le chinuiau. Jones și oamenii lui se treziră, deodată, împunși cu coarnele și loviți cu copitele din toate părțile. Situația, nu mai era deloc sub controlul lor. Nu văzuseră niciodată vreun animal să se poarte astfel și o asemenea răzvrătire a unor ființe pe care aveau obiceiul să le bată și să le maltrateze după cheful lor îi înspăimântă atât de mult, încât aproape că-și ieșiră din minți. După o clipă sau două numai, ei renunțară să mai încerce vreo apărare și o luară la fugă. După un minut, toți cinci fugeau de mâncau pământul pe drumul de căruțe care ducea la drumul principal, cu animalele urmărindu-l triumfătoare.

Doamna Jones, privind afară pe fereastra dormitorului, văzu ce se întâmpla, își aruncă în grabă câteva lucruri într-un sac de voiaj și părăsi ferma pe un alt drum. Moise, corbul, sări de pe prăjina lui și fâlfâi din aripi în urma ei, cârâind în gura mare. Între timp, animalele îi fugăriseră pe Jones și pe oamenii lui de-a lungul drumului și trântiseră poarta cu cinci drugi în urma lor. Și astfel, aproape înainte de a-și da seama ce se petrecea, Revoluția fusese înfăptuită cu succes: Jones era alungat, iar Ferma „Conacul” le aparținea.

În primele câteva minute, animalelor nu le veni să creadă în norocul lor. Prima lor reacție fu aceea de a galopa în corpore de jur-împrejurul fermei, ca și cum ar fi vrut să se

asigura că nici o ființă omenească nu se ascundea pe niciăieri înăuntru; apoi alergară către clădirile fermei pentru a șterge definitiv și ultimele urme ale domniei detestate a lui Jones. Încăperea cu hamuri de la capătul grajdurilor fu deschisă cu forța; zăbalele, belciugele de pus în nas, lanțurile pentru câini, cuțitele nemiloase cu care domnul Jones avusese obiceiul să castreze porcii și mieii, toate fură aruncate în puț. Hățurile, căpestrele, ochelarii pentru cai, sacii umilitori de pus sub bot le aruncară în focul pentru gunoaie care ardea în curte. La fel și biciurile. Toate animalele începură să exulte de bucurie văzând biciurile cum se calcinau în flăcări. Snowball azvârli în flăcări și panglicile cu care erau împodobite de obicei coamele și cozile cailor în zilele de târg.

— Panglicile, zise el, trebuie considerate ca fiind haine, care sunt marca oamenilor. Toate animalele trebuie să umble goale.

Când auzi asta, Boxer își luă pălărioara de pai pe care o purta vara ca să nu-i între muștele în urechi și o azvârli pe foc alături de celelalte obiecte.

Într-un timp foarte scurt, animalele reușiră să distrugă tot ce le mai amintea de domnul Jones. După aceea, Napoleon le conduse înapoi la magazie și dăru, de acolo, câte o rație dublă de porumb la toată lumea, plus doi biscuiți pentru fiecare câine. Apoi cântară Animale din Anglia, de la un capăt la altul, de șapte ori, alergând, iar, în cele din urmă, se întinseră pentru noapte și dormiră cum nu mai dormiseră niciodată până atunci.

Deșteptându-se în zori, ca de obicei, își amintiră deodată fapta plină de glorie care avusese loc și se năpustiră toate afară pe pășune. În mijlocul pășunii era o movilă care oferea o perspectivă largă asupra unei mari părți a fermei. Animalele se îngămădiră spre vârf și priviră cu atenție în jurul lor, în lumina limpede a dimineții. Da, era al lor – tot ceea ce vedeau era al lor! În extazul acestui gând, începură să țopăie de colo-colo și în cercuri, să sară în sus, pline, de